Lapides ad Initium & Chambres d'Amis 1986 T en B

In het SMAK Gent kan men naar de expositie *40 jaar Chambres d'Amis*. In de zomer van 1986 organiseerde Jan Hoet deze spraakmakende expositie met de vraag stelling waar kunst thuis hoort, in een museum of in een privé woning. De kunstzomer van 1986 in Gent had nog meer te bieden. Gelijktijdig liep het project "Initiatief 86" waarbij drie buitenlandse curatoren Kaspar König, Jean-Hubert Martin en Gosse Oosterhof een selectie maakten van Belgische kunstenaars samengebracht in de Sint Pietersabdij. In de historische binnentuin van Sint Lucas konden kunstenaars hun werk plaatsen tussen de bouwfragmenten. De curator van de expositie *Lapides ad Initium* was de kunstenaar en docent Yves De Smet (1946-2004).

Hoet inviteerde 51 kunstenaars om een werk te presenteren of te maken in situ, niet in het Museum voor Schone Kunsten (MSK) maar in woningen verspreid over de gehele stad. Het concept om de stad erbij te betrekken kreeg nadien grote navolging. Ook in Gent met 'Over The Edges' (2000) en 'TRACK' (2012).

Een van de vele aansluitende exposities gelegen op het parkoers van Chambres d'Amis was de binnentuin van Sint Lucas. Anno 2026 ziet de binnentuin er anders uit na een herinrichting door Xaveer De Geyter. Één werk is er nog te zien, een creatie van Jean-Marc Navez (°1947). Navez vertegenwoordigde België in 1990 op de kunstbiënnale van Venetië. In de tuin stond een boom, echter een dode boom, wachtend om gekapt te worden. Navez maakte een afgietsel van de onderzijde van de boom gecombineerde dit met een cilindervormige kolom. De tegenvorm plaatste hij als tweede deel erboven. "DE" transformatie van een boom in een zuil, een centraal thema in de architectuur.

Het infoblad *CAO Sint Lucas Gent Tijdingen* (nr. 1 – oktober 1986) publiceerde foto's van alle werken die te zien waren. Het werk "De laatste steen van België" (1979) van Luc Deleu staat nu in de inkomsas van het SMAK in het Gentse Citadelpark.

Marc Dubois. Juni 2026

Lapides ad Initium

Foto's : P. Ysabie - Gent

Van 23 juni tot 19 september kon men in de historische museumtuin van Sint-Lucas Gent de tentoonstelling 'Lapides ad Initium' bekijken.

Het expositieconcept van Yves De Smet werd uitgewerkt in het kader van Initiatief 86, het groot kunstgebeuren van deze zomer in Gent. Voor velen, zowel Gentenaars als buitenlandse bezoekers, was de confrontatie met dit stuk verborgen patrimonium een openbaring.
Gelegen op het circuit van 'Chambres d'Amis' betekende deze tuin een rustpunt en tevens een intiem kader voor het werk van de kunstenaars.

Zoals 'Chambres d'Amis', was 'Lapides ad Initium' een speurtocht naar hedendaagse kunst. Architectuur en de stad in zijn geheel werden met de hedendaagse kunst verbonden. Het tijdelijk toegevoegde doet ons nadenken over het bestaande, een stimulerende kracht om kunst en architectuur te vatten.

De werken van de beeldende kunstenaars van het Lapides-project worden bijna altijd geexposeerd in lege en neutrale ruimtes. In de museumtuin werden hun werken toegevoegd aan de historische verzameling stenen, elk met hun eigen geschiedenis. Gedurende drie maand werden een aantal verhalen hieraan toegevoegd, werken die ons doen nadenken over de materie, het bewerken van de materie door de mens, de relatie natuur-cultuur, het principe van stapelen en spanning, de zuil als oerelement in de architectuur, de relatie tussen tekst en materie.

Marc Dubois

Willem Cole (°1957)
'Je vous donne des fleurs (V.H.)'

Jean-Marc Navez (°1947)

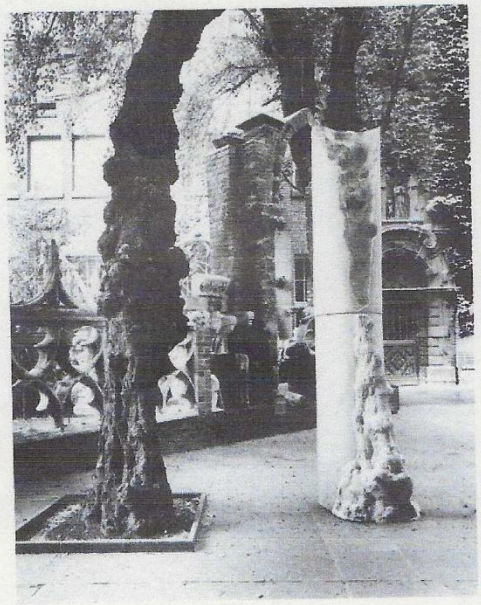

Jean-Georges Massart (°1953)
'Azilien'

Jem (°1953)

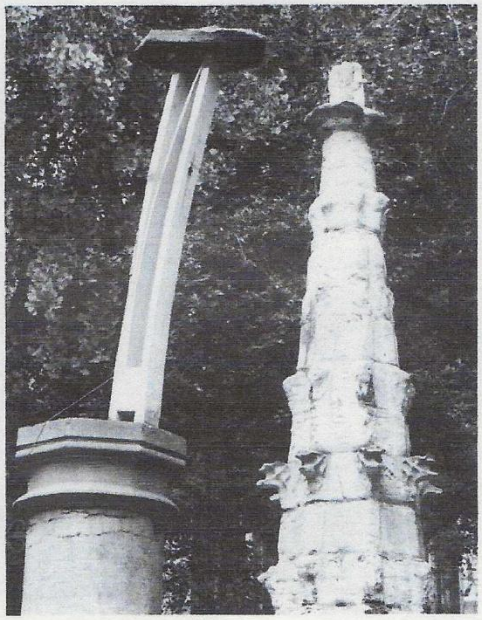

Paul Gees (°1949)

Jean-Philippe Lecharlier (°1954)
'Lithophase XIII'

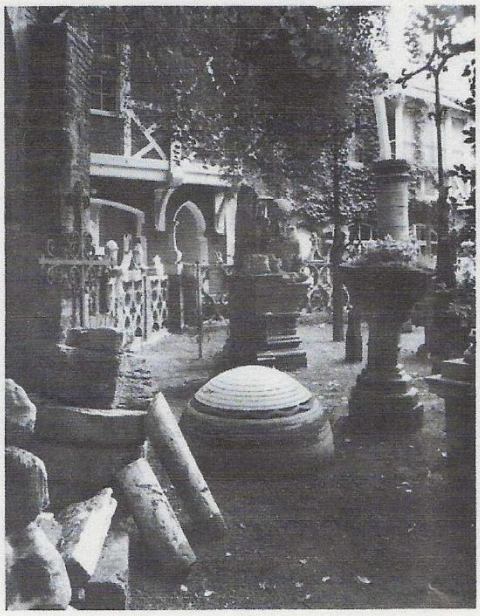

Michel Smets (°1950)
'Sculpture 1257' 1974

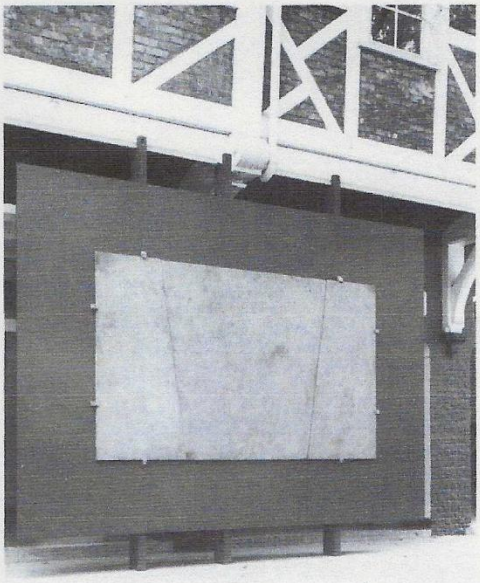

Jef Mouton (°1952)

Richard Flamand (°1946)
'Masse Noire n° 4' 1986

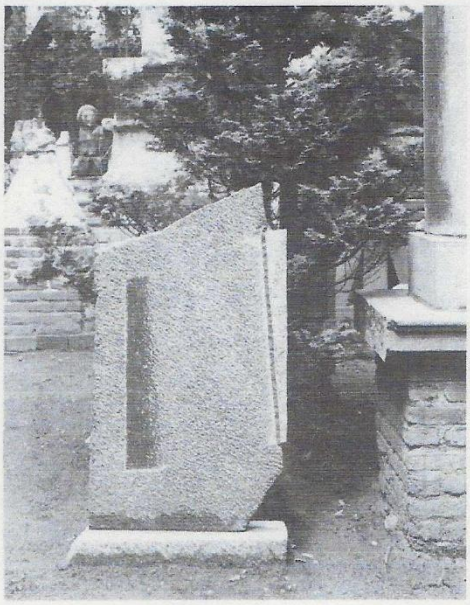

Philippe Jacques (°1952)

Florence Fréson (°1951)
'Mars 86'

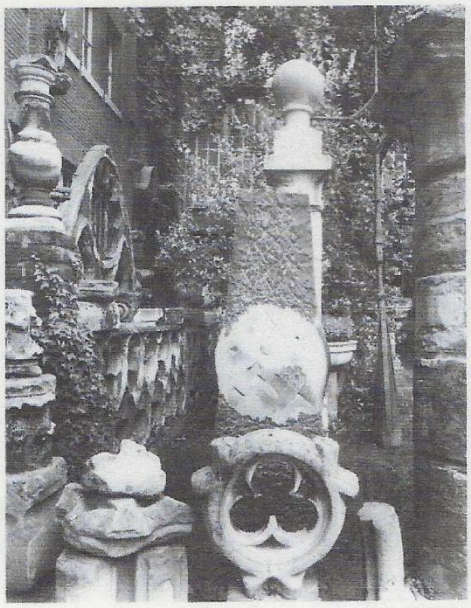

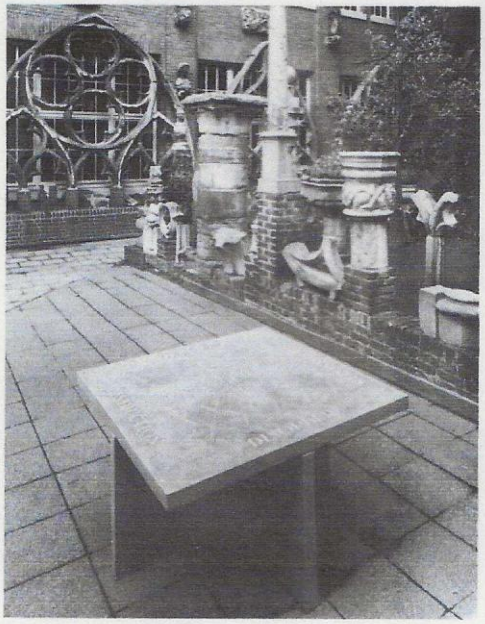

Yves De Smet (°1946)
'Dolmen' 1986

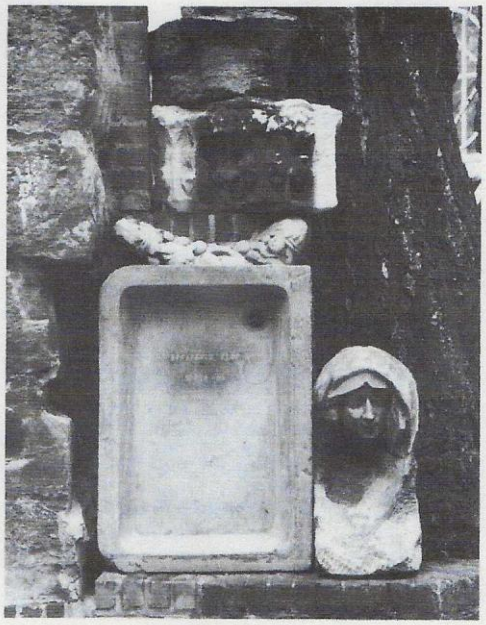

Jean-Pierre Clémençon (°1946)

Luc Deleu (°1944)
'De laatste steen van België' 1979

Het Sint-Lucasinstituut wil alle kunstenaars en medewerkers danken voor de enthousiaste medewerking aan het project 'Lapides ad Initium'

Dank zij de medewerking van het Museum van Hedendaagse Kunst te Gent olv Conservator Jan Hoet, kon men het werk van Michiel Smets exposeren.

Artikels in de pers :

- L. Van Den Abeele, *Sint-Lucas toont visie op 'steen'*, in de Standaard, 25 augustus 1986

- Jan De Sutter, *De lange mars door een stad vol kunst*, in De Morgen, 25 augustus 1986